

Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun Tasarısı Hakkında

BFS - 2010/11
İstanbul, 30.11.2010

Bu sirkülerimizde Devlet Bakanı Sayın Ali BABACAN tarafından 15 Kasım 2010 tarihinde kamuoyuna açıklanan "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun Tasarısı" (Tasarı) ile ilgili bilgilere yer verilmektedir. Tasarı'nın bugün Meclis Genel Kuruluna sevk edildiği öğrenilmiş olup, TBMM'de kabul edildiğinde ayrıca açıklama yapılacaktır.

TASARININ KAPSAMI

Tasarı kapsamına başta Maliye Bakanlığına ödenen vergi ve vergi cezaları olmak üzere çeşitli kamu kuruluşlarının tahsil ettiği kamu alacakları da (örnek olarak; gümrük vergileri, SSK primleri, emlak vergileri, il özel idaresi ve belediyeler vb.) girmektedir. Tasarı 31 Temmuz 2010'dan önceki dönemleri kapsamaktadır.

Tasarının kapsamına 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamındaki kamu alacaklarından başka birçok Kanun kapsamına giren kamu alacakları da girmektedir. Bu çerçevede; 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında Maliye Bakanlığı tarafından takip edilen kamu alacaklarının büyük bir kısmı bazı istisnalar dışında kapsamda yer almaktadır. Gümrük vergileri ve idari para cezaları, sosyal güvenlik primleri, il özel idarelerinin bazı alacakları, belediyelerin; vergi, tarifieden doğan ücret ve su alacakları, Büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerinin su ve atık su alacakları, TEDAŞ'ın ve hissedarı olduğu elektrik dağıtım şirketlerinin elektrik alacakları, YURT-KUR'un öğrenim ve katkı kredisi alacakları, TRT'nin elektrik enerjisi satış bedeli payı ve bandrol ücretlerinden kaynaklı alacakları, KOSGEB'in desteklerden kaynaklanan alacakları, TOBB'un ve bu birliğe bağlı odaların aidatlarından kaynaklanan alacakları, OSB'lerin elektrik, doğalgaz, su ve yönetim aidatlarından kaynaklanan alacakları ile bu alacaklara ilişkin her türlü faiz, zam, gecikme zammı, gecikme faizi, cezai faiz, gecikme cezası gibi fer'i alacaklar da dahil edilmiş görünmektedir.

Sayın Ali BABACAN tarafından da ifade edildiği üzere çok geniş kapsamlı bir düzenleme amaçlanmakta ve ülkemiz tarihinde böylesine bir düzenlemenin ilk kez yapıldığı vurgulanarak mükelleflerin getirilen imkanlardan faydalanması tavsiye edilmektedir.

Bu kadar geniş boyutlu olarak düşünülen bu önemli Kanun'un içerisine çeşitli Kamu Kuruluşlarına ait olan ve 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen kamu alacaklarının da girmekte olduğu düşünülmektedir.

Bunlara örnek olarak, VUK kapsamında olmamakla beraber 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu ve bunun gibi kamu alacaklarını gösterebiliriz.

TASARININ GETİRDİĞİ AVANTAJLAR

Tasarı ile ilgili önemli konular aşağıdaki gibidir:

1) İhtilafli vergi konuları:

Tasarı ile, ihtilafli vergi konularında ihtilafın bulunduğu sayfaya göre vergi aslının %50 veya %20'sinin ödenerek ihtilaftan vazgeçilmesi mümkün kılınmaktadır. Bu durumda;

- vergi aslının %50'si veya %80'i silinecek,
- vergi cezasının tamamı silinecek,
- aylık gecikme faizi uygulanmayacak, bunun yerine enflasyon oranında "güncelleme oranı" (TEFE/ÜFE) uygulanacaktır.

Burada "ihtilaf" ile ifade edilmek istenilen; 31 Temmuz 2010 tarihinden önce yapılan tarhiyatların, ilgili mükellef tarafından kabul edilmemesi sonucu dava aşamasına taşınmış olmasıdır.

YARGI SÜRECİNDEKİ DURUMA GÖRE VERGİ ASLI AŞAĞIDAKİ GİBİ OLACAKTIR:

- HENÜZ DAVA AÇILMAMIŞ İSE vergi aslının %50'si silinecektir.
- Dava açılmış ANCAK İLK DERECEDE (örn. Vergi Mahkemesi) HENÜZ KARAR VERİLMEMİŞ İSE vergi aslının %50'si silinecektir.
- Dava açılmış ve İLK DERECEDE (örn. Vergi Mahkemesi) TARHİYAT TERKİN EDİLMİŞSE (karar mükellef lehine çıkmış ise) vergi aslının %80'si silinecektir.
- Dava açılmış ve İLK DERECEDE (örn. Vergi Mahkemesi) TARHİYAT TASDİK EDİLMİŞSE (karar Vergi Dairesi lehine çıkmış ise) vergi aslının tamamı ödenecektir.
- Dava açılmış ve İLK DERECEDE (örn. Vergi Mahkemesi) TARHİYAT TERKİN EDİLMİŞ (karar mükellef lehine çıkmış) ANCAK DANIŞTAY BU KARARI BOZMUŞ İSE vergi aslının %50'si silinecektir.
- Dava açılmış ve İLK DERECEDE (örn. Vergi Mahkemesi) TARHİYAT TASDİK EDİLMİŞ (karar Vergi Dairesi lehine çıkmış) ANCAK DANIŞTAY BU KARARI BOZMUŞ İSE vergi aslının %50'si silinecektir.
- AYRICA her halükarda cezaların ve gecikme faizinin tamamı silinecek, indirilen vergi aslı tutarına enflasyona paralel faiz ödenecektir. (güncelleme oranı "TEFE/ÜFE")

2) Vergi incelemesi ve tarhiyat safhasındaki konular:

Henüz tarhiyat aşamasına gelmemiş ve halen devam eden vergi incelemelerinde;

- Maliye inceleme elemanları incelemelerine devam edecekler,

- Bunun sonucunda bulunacak matrah farkına ilişkin vergilerin yalnızca %50'si tarh edilecek, %50'sinin tahsilinden vazgeçilecektir.
- Vergi inceleme raporundaki **vergi aslına bağlı olmayan** cezanın %25'i ödenecek, %75'inin tahsilinden vazgeçilecektir.
- Vergi inceleme raporundaki **vergi aslına bağlı olan** cezanın tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.
- Ayrıca aylık gecikme faizi uygulanmayacak, bunun yerine indirimli vergi aslına enflasyon oranında "güncelleme oranı" (TEFE/ÜFE) uygulanacaktır.
- Vergi ve ceza ödemeleri ikişer aylık dönemler itibariyle 6 taksitte yapılacaktır.

Eğer bu aşamada mükellef "MATRAH ARTIRIMI" imkanından da yararlanır ise, yapılmakta olan vergi incelemesi 1 AY İÇİNDE sonuçlandırılacaktır. Sonuçlandırılmaz ise vergi incelemesi BİTİRİLECEKTİR. Böylece vergi incelemesinin sonucu matrah artırıma göre değerlendirilecektir.

3) Pişmanlık Beyanları:

Herhangi bir inceleme olmaksızın mükelleflerin riskli gördükleri konularda kendiliğinden verecekleri beyannameler de Tasarı kapsamındadır.

Bu durumda,

- Vergi aslının %100'ü ödenecek,
- Ceza uygulanmayacak,
- Aylık gecikme faizi uygulanmayacak, bunun yerine indirimli vergi aslına enflasyon oranında "güncelleme oranı" (TEFE/ÜFE) uygulanacaktır.

4) Matrah ve vergi artırım:

2006, 2007, 2008 ve 2009 yıllarına ilişkin yıllık kurumlar vergisi, yıllık gelir vergisi, gelir vergisi stopajı ve KDV vergilerinde Tasarı'da öngörülen oranlarda ek matrah bildirip bu matrah üzerinden vergi ödendiği taktirde, söz konusu yıllara ilişkin olarak bundan sonra herhangi bir vergi incelemesi yapılmayacaktır.

Örneğin; 2009 yılında ödenen kurumlar vergisi matrahını %15 artıran ve bu matrah üzerinden %20 kurumlar vergisi ödeyen bir mükellef bir daha kurumlar vergisi yönünden incelemeye tabi tutulmayacaktır. Bu oranlar, her vergi türü ve her yıl için farklı olarak belirlenmiştir. Vergi matrahı artırımı oranı 2008, 2007, 2006 için sırasıyla %20, %25, %30 olacaktır. Matrah artırım konusunda aşağıdaki hususlara da dikkat edilmelidir:

- İlgili yıllar vergi beyanları mali zarar ve istisnalar nedeniyle matrahsız ise, bu durumda aşağıdaki tabloda yer alan asgari tutarlar esas alınacaktır.
- Bu şekilde ödenen vergiler gider yazılamayacaktır.

- Daha önce nezdinde vergi incelemesi yapılmış mükellefler de söz konusu yıllar için artırımda bulunabilecektir.
- Vergi inceleme sürecinde olan, başka ifade ile nezdinde vergi incelemesi devam eden mükellefler de matrah artırımını yapabileceklerdir.
- Artırımda bulunan yıllara ait mali zararların ancak %50'si müteakip yıllarda (2010 ve devamı) mahsup edilebilecektir.
- Matrah artırımını yapılması zaman aşımı süresince yasal defter ve belgelerin ibraz sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

KURUMLAR VERGİSİNDE MATRAH ARTIRIMI			
Yıl	Mükellefin kendi beyanına göre matrah artış oranları (%)	Kurumlar vergisi mükellefleri için asgari matrah artış tutarı (TL)	Beyan edilecek matrah üzerinden ödenecek vergi oranı (%)
2006	30	30.000	20
2007	25	36.000	20
2008	20	45.000	20
2009	15	60.000	20

NOT: Vergisini tam ve gününde ödeyen mükellefler için vergi oranı %15 olarak uygulanır.

5) Stok Affı

İşletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar:

Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri (adi, kolektif ve adi komandit şirketler dahil), işletmelerinde mevcut olduğu halde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşları kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek rayiç bedel ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi izleyen üçüncü ayın sonuna kadar bir envanter listesi ile vergi dairelerine bildirmek suretiyle defterlerine kaydedebilirler.

Stok affı konusu aşağıdaki çerçevede uygulanacaktır:

- Aktife alınan kıymetler için "özel karşılık hesabı" açılacak, makine ve demirbaşlarda ise bu birikmiş amortisman sayılacaktır.
- Stoklara alınan kıymetler için KDV ödenecektir. KDV oranı genel orana tabi olan makine, teçhizat ve emtia için %10, indirimli orana tabi olanlar için ise yasal oranın %50'si tutarında olacaktır.
- Bildirime dahil edilen kıymetler için amortisman ayrılmaz.

Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede bulunmayan mallar ve kasa mevcudu:

Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri (adi, kolektif ve adi komandit şirketler dahil), kayıtlarında yer aldığı halde işletmelerinde mevcut olmayan mallarını, bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihi izleyen üçüncü ayın sonuna kadar, aynı nevi'den mallara ilişkin cari yıl kayıtlarına göre tespit edilen gayrisafi kar oranını dikkate alarak fatura düzenlemek ve her türlü vergisel yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle kayıt ve beyanlarına intikal ettirebilirler. Gayrisafi kar oranının cari yıl kayıtlarına göre tespit edilemediği hallerde mükellefin bağlı olduğu meslek odalarının belirleyeceği oranlar esas alınır. Bu uygulamada geçmişe yönelik vergi cezası ve gecikme faizi uygulanmaz.

Bu konu aşağıdaki çerçevede uygulanacaktır:

- Şirketin gayrisafi kar oranına göre kayıtlardaki stoklar için fatura düzenlenecektir.
- KDV ödenecek ve kar cari yıl kayıtlarına dahil olacaktır.
- Bu işlem ile ilgili olarak geçmişe yönelik vergi ve ceza uygulanmayacaktır.
- Kasa fazlaları için %10 vergi ödenecektir. Böylece kasa tutarı gerçek duruma gelecektir.
- Yapılan bu kasa işleminin ortaklara kar dağıtımı sayılması söz konusu olmayacaktır.

STOKLAR VE KASA MEVCUDUNA İLİŞKİN HÜKÜMLER	
FİİL	HESAPLANACAK VERGİ
İŞLETMEDE MEVCUT OLDUĞU HALDE KAYITLARDA YER ALMAYAN EMTİA VE DEMİRBAŞIN KAYDA ALINMASI	Genel orana tabi emtia ve demirbaş için %10, indirimli orana tabi emtia ve demirbaş için tabi olduğu oranın yarısı oranında vergi ödenir
İŞLETMEDE MEVCUT OLDUĞU HALDE KAYITLARDA YER ALMAYAN KIYMETLİ MADEN VE ZİYNET EŞYASININ KAYDA ALINMASI	Beyan edilen değer %2,5'i oranında vergi ödenir.
İŞLETMEDE MEVCUT OLMADIĞI HALDE KAYITLARDA YER ALAN EMTİA VE DEMİRBAŞIN DÜZELTİLMESİ	Her türlü vergisel yükümlülüğün yerine getirilmesi gerekmektedir.
KAYITLARDA YER ALDIĞI HALDE İŞLETMEDE MEVCUT OLMAYAN KASA MEVCUDUNUN DÜZELTİLMESİ	Düzeltilen tutarın %10'u oranında vergi ödenir.

Tasarı yasalaştığında ek açıklamalarımızı da bilahare bilginize sunacağız. Ayrıca herhangi bir sorunuz olursa bizi arayabilirsiniz.